

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Faşizme karşı
devrim için
savaş!

Karkêren hemû
welatan yekbîn!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı: 192
22 Mart 1982

EMPERYALİSTLEŞME ÇABALARINI DEVİRİMLE BOĞACAĞIZ

Süleyman Sakalı

Daha 1978 yılında, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında Yürükoğlu yoldaş Türkiye'nin emperyalistleşme çabalarını şöyle dile getiriyordu:

"Son yıllarda Türkiye'de de sermaye ihracı denemeleri var. Bazı tekeller hatta İngiltere'ye (örneğin Kadir Has), bazıları İsviçre'ye (örneğin Vehbi Koç'un Fiat'la birlikte yaptığı yatırım) ve Almanya'ya, Kıbrıs'a, Libya'ya yatırım yaptılar. Libya, Suudi Arabistan, Irak ve öteki Orta Doğu ülkelerinde 24 Türkiyeli inşaat firması kontratla alt yapı tesisleri kuruyor. İran-Pakistan-Türkiye arasında devlet düzeyinde entegrasyon eğilimi var. Ama bu denemeler çok cılızdır.

"Lenin, *Emperyalizm* yapıtında, bir İngiliz 'finans kralı' olan Cecil Rhodes'in 1895'de söylediği şu sözleri aktarıyor: 'Eğer iç savaş önlemek istiyorsan emperyalist olacaksın.' (İtalikler bizden) Ve, '...önde gelen Britanyalı burjuva siyasetçiler bile modern emperyalizmin salt ekonomik denebilecek kökleriyle, sosyo-siyasal kökleri arasındaki bağı gördüler' diye ekliyor. Bugün Türkiye'nin önde gelen siyasetçilerinin bu bağı görmediklerini mi sanıyorsunuz? Görüyorlar." (EZHT, 4. Basım, s.55)

Bu değerlendirmenin ne denli doğru olduğu 12 Eylül faşist darbesi ve ardından gelen yoğun "dış açılma" çabalarıyla gözler önüne serildi. Ve yine bu temel değerlendirmede, *İşçinin Sesi* hareketi darbenin daha ikinci gününde şunu söyleyebildi: "Yerli tekeller burjuvazi bu darbe ile bir de *Türkiye'nin emperyalistleşmesinde* ve dev-

let tekelleri kapitalizminin işleyişinde önemli bir aşamaya ulaşmayı amaçlıyor." (abç) (*Üst Büro Bildirisi*, 14.9.1980)

1981 yılında toplanan II. Leninciler Konferansı da ilerleyen emperyalistleşme sürecini şöyle dile getirdi:

"Askeri endüstriyi güçlendirme, savaş çıkırtkanlığı, dışarıya yatırım yapmanın desteklenmesi vb., faşist cuntanın emperyalistleşme hedefini sergiliyor. Cuntanın dış siyaseti, İsrail ile konsolosluk ilişkilerini kesmesi vb. de buna yöneliktir. Kuzey Kıbrıs'ın işgali, çeşitli dış yatırımlar bu eğilimin uzun bir süredir varlığını kanıtlıyordu. ... emperyalistleşme eğilimi oldukça ilerlemiştir. Cunta şimdi bu eğilimi daha güçlendirmek için uğraşıyor." (s.27-28)

Oniki Eylül'den bu yana ve özellikle de son bir yıl içinde, devletin *doğrudan başı çekmesiyle* bu yöndeki gelişme alabildiğine hızlanmıştır. Dışa, özellikle de Orta Doğu'ya yöneliş için burjuvazi tüm olanaklarını seferber etmiş durumdadır. Şafer cunta, son aylarda bütün gücüyle "dış siyaset" alanına yönelmiştir. Bu arada burjuva basınında birbiri ardından çıkan "yorum" yazıları, burjuvazinin bu konuda kafasının çok açık olduğunu gösteriyor. Örneğin, 19 Mart tarihli *Milliyet* gazetesinde Sami Kohen şöyle yazıyor:

"Son günlerde üst düzeydeki Türk liderlerinin ve heyetlerinin Orta-Doğu ülkelerini peşpeşe ziyaretleri bir rastlantı mıdır, yoksa Ankara'nın dış politikasında yeni bir stratejinin sonucu mudur? (...) ...ziyaretlerin ve temasların belirli bir stratejiye uygun olarak gerçekleştirildiğine kuşku yok.

"Amaç, herkesin de açıkça gözlemleyebildiği gibi 'Doğu'ya Açılmak'dır."

Ne var ki, Türkiye burjuvazisi bu dış yönelişin ne tür engellerle karşılaşacağını da bilincindedir. Nitekim yine aynı yazıda, "Bir kısım Avrupa ülkelerinin bugünkü ters tutumları olsa da olmasa da izlenecek yol budur" denmesi bunu gösteriyor. Dolayısıyla, Dışişleri Bakanı İltis Türkmen'in şu sözleri, cuntanın, karşısındaki engelleri atlamak için nasıl bir strateji izleyeceğini anlatması bakımından önemlidir:

"... Türkiye hiçbir zaman tek seçeneği bir politika takip etmeyecektir. Bizim bu konuda *tarihi bir tecrübemiz var*. Türkiye böyle tek seçeneği bir politika güdecek kadar, hiçbir zaman saf olmamıştır." (abç)

Ve, bu sözlerle paralel olarak çeşitli burjuva gazetelerinde şöyle değerlendirmeler birbiri ardından boy gösteriyor:

"Atatürk, ülkesinin etrafında Balkan ve Sadabad paktlarını kurarak bir dost halkası yaratmaya çalışmış bir liderdi."

"Türkiye, Rusya'nın ve Amerika'nın aşırı dostluklarından çok, 'Atatürk'ün yaptığı gibi' kendi çevresinde bir huzur ve dostluk halkası çevirmeyi yeğlemelidir."

Türkiye finans-kapitali ayrılmını çok açık oynuyor. Hedef, "eski Osmanlı mülkü" üzerinde yeni bir imparatorluk, "Büyük Türkiye" yaratmaktır. Ve, Türkiye burjuvazisinin bu konuda gerçekten de "tarihi bir tecrübesi" vardır.

Oniki Ocak 1976 tarihli *İşçinin Sesi*'nde, Britanya Komünist Partisi'nin kurucula-

rından Andrew Rothstein'le bir röportaj yayınlanmıştı. Şöyle diyordu Rothstein:

"Bu işgal (Kıbrıs'ın işgali — İ.S.) kazaen olmuş bir olay değildir. Sözü getirmek istediğim nokta şu ki, Kıbrıs işgali 1908'de Genç Türkler'in Türkiye halkına ihanetinin değişik koşullarda mantıklı bir sonucudur. Bu politika adım adım gelişti. Türkiye burjuvazisinin bu politikası sadece bugünkü Türkiye işçi sınıfı ve emekçi yığınları için bir tehlike değildir, fakat ileride daha da büyük felaketler getirebilir. Türkiye'nin geçmiş ve geleceği için söyleyeceklerim bu kadar."

Evren'in Bulgaristan gezisi sırasında gazetelerde, gözlerden kaçan küçük bir haber yer aldı. Bulgaristan'ın, Türkiye'ye Orta Doğu'ya açılma konusunda işbirliği önerdiğini belirtiyordu bu haber. Bu önerinin "vehameti" üstüne söylenecek söz bulmak zordur.

Bugünkü dünya koşulları ve Türkiye'nin içinde debelendiği yapısal bunalım, emperyalist Türkiye hedefinin gerçekleşmesi için uygun değildir. Ama devrimci güçlerin ödevi, faşist cuntanın bu yöndeki çabalarına destek olmak değildir. Ayrıca, bu çabayı boşa çıkarmanın tek güvencesi de faşist cuntayı *devrimle* yıkmaktır. Cuntanın "gerçekçi dış politikası" teraneleri ve bu "gerçekçi" politikayı daha etkin uygulamasını sağlayıcı tutumlar, yarın dünyanın başına bela olacak bir musibeti bile bile yaratmaktan başka işe yaramaz.

Devrimci güçler, cuntanın emperyalistleşme çabalarını devrimle boğacaktır!

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Zonguldak'ta savaşıyoruz

Saygıdeğer yoldaşlar,
Zonguldak'ta örgütleniyor ve
faşizme karşı yılmadan savaşı-
yoruz.

Örgütlenme anlayışımızın
yön göstericisi Merkez Or-
gan'ımızı uzun zamandan beri
okuma olanağı bulamadık. 12
Eylül faşist darbesiyle Türki-
ye'deki örgütlerimiz darbeler
yedi. Teknik zorluklar nede-
niyle uzun zamandan beri
sizlere ideolojik ya da haber
niteliğinde yazı ulaştıramadık.
(Bu yazımızın da elinize geçip
geçmeyeceğinden emin değiliz).

Toplama kamplarında esir
bulunan yoldaşlarımızla ilişki
kuruyoruz, onlara moral ver-
meye, mücadele azimlerini
yükseltmeye çalışıyoruz. An-
cak, bu görevi sistemli ve
periyodik olarak gerçekleştire-
miyoruz. Bunun nedeni örgüt-
lenmedeki sorunlardır. Ama inanıyoruz ki, bu buna-
lamlı dönemi atlatacak, disiplinli,
sistemli, harıl harıl çalış-
an bir örgüt mekanizmasının
temel direğine kavuşacağız.
Merkez Organımızın bizlere
düzenli ulaşması bu yeniden
canlanmada önemli bir etken
olacaktır.

Yoldaşlar, partimizin onur-
lu savaşımını Zonguldak'ta
temsil ediyor, diğer siyasi
örgütlerle ideolojik tartışma
platformlarına giriyoruz. Bil-

İÇİNDEKİLER

Emperyalistleşme çabalarını devrimle boğacağız	
Süleyman Sakalı	1
Okurlarımız yazıyor	2
İşçi mizahı	3
Leninci kadrolar zaferin güvencesidir	
Tufan Çelikkol	4
Kadın emekçiler demokratik anayasa için ileri	6
8 Mart'ı devrimci bilinçle kutladık	6
Paris'teki Leninciler 8 Mart'ı kutladı	6
ÇEK-AL	7
Evren'in Bulgaristan gezisi	
Serra Dersimli	9
Demokrasi ve sosyalizm savaşı birbirinden ayrılmaz	
Serdar Soylu	10
Hedef aktif yığın demokrasisidir	
Kemal Bafli	11
Yaşasın demokratik anayasa-demokratik devlet kavgamız	
Kirve Kalender	12
Gerici anayasa dayatmasına karşı savaş	13
Demokrasi ve sosyalizm tartışması artıyor	13
İngiltere'de dayanışma eylemleri ..	14

diklerimiz dahilinde ideolojik
açıklamalarda bulunuyor, kafa
bulanıklığına çözümler geti-
riyoruz. Aydınlanmaya ihti-
yacımız olan ideolojik konu-
lar şunlar:

a) Polonya'daki son du-
rumun değerlendirmesi, b)
Türkiye'de toprak sorunu,
c) Burjuva demokrasisi ve
faşizm arasındaki ilişki, Tür-
kiye'nin özgül koşulları,
d) 1971 dönemi ve 1980 dö-
nemi sonrası, ara dönemlerde
devlet işleyişinin değeri-
lendirilmesi özellikle 1980 sonrası
faşist devlet biçiminin 1971
dönemi ile kıyaslaması. Var-
olan özgül koşulların ince-
lenmesi.

Parlamento aldatmacasına
hayır, tek yol devrim!
Kahrolsun faşizm!
Tutuklu yoldaşlarımıza bin
selam!

Zonguldak

Bol yayın istiyoruz

Yayın dağıtımından sorumlu
değerli yoldaşlarımıza,
26.1.82 tarihli mektubunuzu
ve bize göndermiş olduğunuz
yayınları aldık. Şimdilik gön-
derilen kitaplar yeterlidir.
Ancak aşağıda vereceğim lis-
teye henüz büyük gereksinimimiz
vardır. Özellikle de
Almanca baskısı yapılan yayı-
nınlara. Olanaklar ölçüsünde
olanları göndermenizi bek-
liyoruz. Ayrıca; *İşçinin Sesi*'-
nin Almanca çıkması olana-
ğının var olup olmadığını öğ-
renmek istiyor, bu alandaki
ihtiyacımızın çok fazla oldu-
ğunu belirtiyoruz. *İşçinin Sesi*

İngilizce çıkıyor ise her sayı-
dan 5 tane göndermenizi
istiyorum.

Yoldaşlar, bütün kitapla-
rımız Alman dostlar tarafın-
dan ısrarla istenmektedir. Bir
Alman, Afganistan kitabının
Almanca baskısını gördüğünü
ısrarla belirtip istedi. Kitap
satışlarımız genellikle seri hal-
de oluyor. Bu nedenle sık sık
yazmak durumunda kalıyo-
ruz. Sık sık kitap sergisi
açtığımız için yayına ihtiyacı-
mız son derece fazla. Dileği-
miz istediklerimizin kısa za-
manda gönderilmesi.

Tüm yoldaşlara sıcak se-
lamlar,

E.B.

Braunschweig

1. Not: 186-187. sayıdaki
"Braunschweig'de savaşıyo-
ruz" başlıklı yazımızda bir
yanlışlık yapmış bulunuyoruz.
Komite içindeki siyasi görüş-
ler verilirken yanlışlıkla; *Eme-
ğin Birliği* yazılacağına *Halkın
Birliği* yazılmıştır. Doğrusu,
Emeğin Birliği'dir. Yaptığımız
yanlıştan dolayı özür diliyor,
kısaca zamanda düzeltilmesini
bekliyoruz.

2. NOT: Braunschweig'li tüm
okuyucularımız gazetemizin
çok konularının menşevikler-
le ilgili olduğunu, bu duru-
mun gazeteyi boğduğunu sık
sık hatırlatıyorlar. Yayın so-
rumlusu arkadaşlara bu uya-
rımızın iletilmesini rica ediyor-
uz.

186-187. sayımızın Çek-
Al'ı büyük bir yankı yarattı,
çokşuyla okunuyor.

İşçinin Sesi'nin Notu:

Böylece 186-187. sayımızdaki
yanlışlığı da düzeltiyoruz.

Tartışmadan kaçanlar

Yoldaşlar,

Mannheim'dan, yeni olmanın, Türkiye'de ve Almanya'da sürekli yinelenen, oportünistlerin tartışmadan kaçma yöntemlerini anlatan bir olayı yazmak istiyorum.

Mannheim'da bulunan ve anti-faşist bir kuruluş olan bir örgüt, 20 kişilik bir gurupla Türkiye'ye gözlemci olarak gitti. Temsilciler, İstanbul ve İzmir'de gecekonduları gezmişler, sendikacıların ve hapiste bulunanların durumlarını araştırmışlar.

Temsilciler Almanya'ya döndüklerinde, Türkiye'de faşizmin varolduğunu savundular. (Türkiye'ye gitmeden önce oportünistlerden aldıkları bilgiye göre cuntayı "askersel cunta" olarak değerlendirmiyorlardı.)

Bu arada Mannheim'daki oportünistler bir "yabancılar haftası" düzenlediler. Yaptıkları tek şey, her zaman olduğu gibi, folklor oynama, köfte-börek satma v.b. oldu. Bu yabancılar haftasına, Türkiye'de araştırma yapan gurup da davet edildi. Türkiye üzerine tartışmaya geçildiğinde, geziye katılanlardan birisi söz hakkı istedi ve bir Türkiye'liyle arasında geçen konuşmayı

aktardı. Bu Türkiye'li, TKP yöneticilerinin oportünist olduğunu, hata yaptıklarını ve devrimin yenilgisinde en büyük suçun oportünistlerde olduğunu söylemiş. Temsilci bunları söyleyince, bütün sesler kesildi, oradan bir oportünist fırladı ve Türkiye'de 53 örgütün bulunduğunu, bu örgütlerin de bir sürü hata yaptıklarını söyleyip eleştiriye yanıt getirmede. Temsilciye, "seninle konuşmuyorum artık" dedi. Türkiye konusunu kapatmak istedi. Arkadan bir oportünist daha kalktı, konuyu başka yöne çekmek için, temsilciyi Türk düşmanlığıyla suçlayarak, "bu Türkiye gezisinde Türklere karşı ön yargılarınızı kaybettiniz mi" diye utanmadan sordu. Konuyu böyle kapattılar.

C.A.
Mannheim

Mamak'ta moral yüksek

Yoldaşlar, Mamak toplama kampındaki yoldaşlarımız yüksek bir moral ve mücadele azmine sahip bulunuyorlar.

Baskılar yoğun olmasına karşın, yoldaşlarımızın mücadeleye azmi eylem alanında da yansıyor. Açlık ve ölüm orucunda olan yoldaşlarımız koşullardan alınarak hücrelere

kapatılıyor, dışarıyla bağları her alanda kesiliyor. Bu durumlarına aileleri dahi müdahalede bulunamıyor.

Arasıra işkence evine (Emniyet Sarayı) alınan yoldaşlarımız, koma halinde tekrar esir kampına iade ediliyor. Yoldaşlarımız buna karşı direniş için yukarıda değindiğim eylem platformunu (açlık grevi) seçiyorlar.

Yoldaşlarımız Mamak toplama kampından şu mesajı yolladılar: "*Türkiye halkının bağımsızlığı ve kurtuluşu yolundaki eylemlerde ölümü kucaklarız.*"

Son bir aylık dönemde 200-250 civarında yüzbaşı-üsteğmen rütbelerindeki subayların ve astsubayların da toplama kampına getirildiklerini, emekliye sevk edildiklerini ve haklarında soruşturma açıldığını belirtelim.

Devrim için tek yol Bolşevik yol!

Faşizme karşı her alanda savaş!

Tek yol ileri demokratik halk devrimi!

Zonguldak

Neler "öğrendik"

Değerli yoldaşlar, Biraz geç de olsa size, 2 Şubat'ta Paris'te Menşevikler ve CGT'nin ortaklaşa düzen-

lediği DİSK'le Dayanışma Gecesi ile ilgili ilginç bir haber vermek istiyorum.

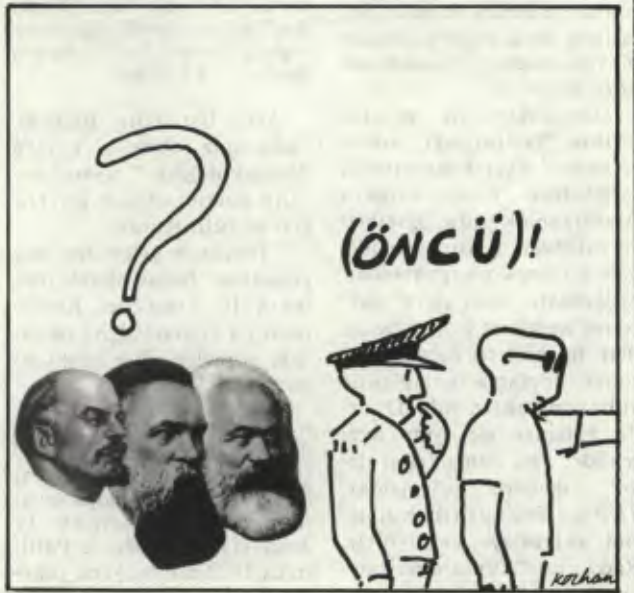
Gecenin ilginçlikleri, Kemal Daysal'ın DİSK Genel Sekreteri diye tanıtılmasıyla başladı. Kemal Daysal da DİSK Genel Sekreteri olarak yaptığı konuşmasında şunları söyledi: 1) 12 Eylül "Askersel Darbesi"nden sonra Kasım ayında Fransa'ya gelmiş, CGT ile ilişkiye geçmiş, CGT'nin tam desteğini alması 2) Sıkıyönetimin teslim ol çağrısına uymayan DİSK yöneticileri Türkiye'de bir toplantı yapmışlar. Bu toplantıda herbiri Avrupa ülkelerine dağılma kararı almışlar. Kemal Daysal'a da Paris'e gelme işi düşmüş. Tabii CGT o kadar destek vermiş ki Paris merkezli bir DİSK'le Dayanışma Komitesi kurulmuş. 3) Bu komite aşağı yukarı 5 aydır çalışıyormuş. Ve CGT toplantılarında konuşuyorlarmış ve ortak basın toplantısı düzenliyorlarmış. Bu eylemlerinin sonucunda CGT DİSK davasını izlemeye avukat göndermiş. 4) DİSK yöneticisini yargılayan Takkeci faşistmiş. Bu konuşmayı salon sessiz bir biçimde izlerken bizler de çok şeyler öğrenmiş olduk.

Devrimci selamlar,

Zehra Candan
Paris

İŞÇİ MİZAHİ

4.3.1982 TKP'nin Sesi "...Deliye gömlek giydirmek halkımızın tüm yurtseverlerin borcudur."

Leninci kadrolar zaferin güvencesidir

Tufan Çelikkol

"Tarihte büyük savaşlar, devrimlerin büyük sorunları, sadece ileri sınıfların tekrar tekrar saldırıları ile çözülmüştür. Ve onlar, yenilginin derslerini öğrendikten sonra zafere ulaşırlar. Yenilmiş ordular iyi öğrenirler." Böyle diyor Lenin.

Türkiye'de finans-kapital devrimci durumu bastırdı. Ülkemiz zorlu bir gericilik dönemine girdi. Faşist cunta yalnızca komünistlere değil, tüm devrimcilere ve hatta oportünistlere ve reformistlere de vurdu. Tüm siyasal partileri kapattı.

Cunta, Avrupalılara şirin görünmek, demokratik görünmek ve destek sağlamak istiyordu. Bunu başaramadı. Bundan sonra Avrupa'yı da "takmamak" kararında. Sırtını tam olarak ABD'ye dayadı. Oniki Eylül'le birlikte, faşist cuntanın azgın saldırıları karşısında tekil çıkışlarla faşizmin yerleşmesine engel olma çabaları, militanların boş yere kırılmasından öteye birşey sağlamadı. Bazı örgütler ise, faşist saldırı karşısında ses etmeme, "siyaset yapmama" yolunu seçtiler. Böylece saldırılardan kurtulacaklarını sandılar, aldandılar. Cunta, komünist ve devrimci örgütlerle belirli ölçüde işini bitirdikten sonra sıra onlara da geldi. Bu, faşizme karşı sessiz kalmamanın bir yarar sağlamayacağını çok güzel kanıtladı.

Menşevikler ilk günden faşizme "faşizm değil, askersel cunta" diyerek ihanetlerini sergilediler. Faşist cuntaya Atatürkçülük nedir, öğretmeye çalıştılar. Kadroların illegale çekilmesini yapamadılar. Militanları, "alın yiyin" dercesine kurtların pençesine attılar. Bu, binlerce parti kadrosunun toplama kamplarına atılmasına neden oldu. Dışarda kalanlar ise, yine aynı şekilde, "bu cunta faşist değil" demeye çalışıyorlar. *TKP'nin Sesi*'nden dinlediklerini aktarmaya çalışıyorlar. Radyo ise "Cunta sendikacıları faşist yöntemlerle yargılı-

yor" diyerek göz boyuyor. Cuntaya faşist demiyor, savcı Takkeci'ye faşist diyor. Böylelikle cuntayı aklıyor.

Leninciler daha ilk günden cuntayı faşist olarak halka açıklarken bir yandan da faşizme karşı görevlerin ne olması gerektiğini şu sözlerle belirttiler:

"Emperyalizm ve tekelci burjuvazi, devrimci durumdan karşı-devrimle çıkabilmek, derin ekonomik-toplumsal bunalımı tersinden çözmek amacıyla gerici generaller eliyle faşist bir darbe yaptı. Yerli tekelci burjuvazi bu darbe ile bir de Türkiye'nin emperyalistleşmesinde ve tekelci kapitalizminin işleyişinde önemli bir aşamaya ulaşmayı amaçlıyor. (...)

"Tüm halk güçleri, bu arada TKP'nin Leninci kesimi illegal çalışmayı yetkinleştirmeli, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını yeni duruma uyarlamalı ve yaygınlaştırmalıdır. Tekil gurupların çıkışları yoldaşça ikna yoluyla önlenmeli, tüm devrimci güçlerin eşgüdümü çalışmaları sağlanmalıdır. Varolan yerel halk örgütlenmeleri ne pahasına olursa olsun korunmalı, önemli fabrika ve semtlerde, bölgelerde, halkın içine gömülü, yığınlarla bağlı, illegal devrimci merkezler oluşturulmalıdır." (*TKPEK Üst Bürosu Bildirisi*, 14.9.1980)

Aynı Üst Büro Bildirisi, "amacımız tekrar 11 Eylül'e dönmek değildir" diyerek hedefin devrim olması gerektiğini de belirtiyordu.

"Tanklarla gelen devrimle gidecektir" belgisi altında toplanan II. Leninciler Konferansı da komünistlerin önündeki görevleri şöyle sıralıyordu:

"1. Parti örgütünü güçlendirmek. Illegal çalışmayı yetkinleştirmek; 2. Her çeşit yanlış akıma karşı ideolojik savaşımı daha genişletmek ve daha iyi örgütlemek; 3. Partimizi, 1932'den bu yana yapılmayan 5. Kongresi'ne götür-

mek; 4. Partimizi, faşist iktidara karşı işçi sınıfının sözcüsü olarak yükseltmek." (*TKP II. Leninciler Konferansı Kararları* 1981, s.10)

Leninci kadrolar Konferans kararlarını her yönüyle anlamaya çalışarak, özümseyerek çalışmalarında rehber edindiler.

Kadroların önemi

Ülkede ister devrimci durum, ister gericilik dönemi egemen olsun, ortamın yüklediği görevleri omuzlayacak kadrolar olmadan sorunlar devrimci yoldan çözülemez. Bunun için kadro yetiştirme sorunu parti örgütlerimiz tarafından özel olarak ele alınmalıdır. Partimizin konferans kararlarını uygulama alanına sokacak kadrolarımız yoksa, bu kararlar bir karalama olmaktan öteye geçmeyecektir. Çünkü onları yığınlara indiren kadrolar olacaktır. Gericilik döneminin ağır koşulları da döneme ayak uydurabilen kadrolar ister.

Faşizmin azgınca saldırı-ğı bu günlerde en bilinçli, en değerli birçok üyemiz zindanlara kapatılıyor. Bu durumda kadro sorunu önemsenmezse büyük hata olur. Yarın neyi gösterecek belli olmaz. Önümüzde işkence de vardır, mahpusane de vardır, hayatımızı kaybetmek de vardır. Bunun için saflarımızı durmadan yenilememiz gerekiyor. Bir yandan varolan kadrolarımızı korurken, bir yandan da yeni kadrolar bulmak, yetiştirmek, eğitmek gerekiyor. Ufak bir yanlışlık, bir savsaklama, perspektif darlığı çok büyük hatalara ve acı olaylara yol açabilir. Bunlara yol vermemek için herşeye karşı uyanık olmak, olayları zinde kafayla yorumlamak gerekir. Bir atasözü vardır, "Türkün sonradan gelen akli benim olsa" derler. Bizim kadrolarımız işte bu "sonraki" akılla en

baştan düşünmelidir. Yanlış yaptıktan sonra düşünmek fazla yarar sağlamaz.

Faşist cuntanın azgın saldırısı karşısında bunu yığıtçe göğüsleyenlerin, yığınlığa ve karamsarlığa düşmeyenlerin yanısıra, yarı yolda bırakanlarla, kaypak ve yüreksizlerle de karşılaşyoruz. Yoldaşlarımız işkencelerde kahramanlık gösterirken, hücre duvarlarına kanla "bolşevikler konuşmaz" diye yazarken, cezaevlerinde siyasal polise tekrar adam vermemek için kendilerini ölüme atarken kaçmanın yolunu düşünenler de çıkıyor. Lenin bunlar için şöyle diyor:

"Partiden ayrılmalar, partinin arınması, en az istikrarlı unsurundan, güvenilmez dostlarından ve proletaryaya sadece bir süre için katılan ve daima küçük burjuva içinden ya da "sınıfsızlar" — yani belirli bir sınıfın yörengesinden kopmuş kişiler — arasından devşirilmiş olan 'yol arkadaşları'ndan kurtulması demektir."

Kadrolar konusunda doğru politika ne olmalıdır

Bu konuda Georgi Dimitrov şöyle yazıyor:

"Birincisi, *adamlarımızı iyi tanımalıyız*." (Bu noktanın gericilik döneminde özel bir önemi vardır. Siyasal polis bir yandan tutuklamalar yaparken, bir yandan da pişmanlık gösterenleri, yararsız kişileri, hatta bazan özel olarak iyi kişileri de dışarı salıvermektedir. Bu nedenle böyle kişilerle ilişkiler iyi denetlenmelidir. Siyasal polisin örgüt içine sızmaya çalışacağı, takiple ulaşmaya çalışacağı bir an olsun akıldan çıkarılmamalıdır. II. Konferans Kararları'nda yer alan konspirasyon ve kadro güvenliği ile ilgili maddeler eksiksiz uygulanmalıdır.)

"İkincisi, *kadrolar doğru bir biçimde yükseltilmelidir*." (*Georgi Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, May Yayınları, s.146-147)

Kadroların seçiminde göz-

önüne alınacak temel unsurları da yine Dimitrov şöyle dile getiriyor:

“Birincisi, kendini işçi sınıfının davasına kesinlikle adanmak, partiye bağlılık ki bu özellikle sınıf düşmanlarına karşı çarpışırken, hapiste ve mahkemece denenmiş olmalıdır.

“İkincisi, kitlelerle mümkün olduğu kadar yakın ilişki. Sözü ettiğimiz arkadaşlar kitlelerin çıkarlarını, nabızlarını iyi tanımalı, duygularını ve isteklerini iyi bilmelidirler. Parti örgütlerimizin liderlerinin prestiji, herşeyden önce kitlelerin kendilerini lider olarak tanıması, liderlik kapasitelerini ve deneylerini, mücadeledeki azim ve fedakarlıklarını görüp inanması temelinde dayandırılmalıdır.

“Üçüncüsü, kadroların gerekli şartları kendiliklerinden yaratma ve karar verirken üzerlerine sorumluluk alma yetenekleri. Sorumluluktan korkan bir insan lider değildir. Kendisi karar veremeyen, ‘ben bana söylenen şeyi yaparım’ diyen bir insan sosyalist değildir. Gerçek bir sosyalist lider yenilgi anında kendisini kaybetmeyen, başarı anında ne yapacağını şaşırmayan, kararların yürütülmesinde sarsılmaz bir sağlamlık gösteren kişidir. Kadrolar en çok mücadelenin somut meselelerini kendiliklerinden çözmek zorunda kaldıkları ve kararlarının bütününden sorumlu olduklarını anladıkları durumlarda gelişirler.”

“Dördüncüsü sınıf düşmanlarına karşı kavgada disiplin ve sosyalist sağlamlığı, bunun yanı sıra, sosyalist çizgisinden sapmalara karşı amansız bir mücadele.” (...)

Leninci kadrolar nasıl olmalıdır

Gericilik döneminin zor koşullarıyla birlikte kadrolar da sıkı bir elekten geçiyor. Bu dönemde esen rüzgarlara kapılmamanın başta gelen garantisi okumak, öğrenmek, teoriyi içermektir. “Teori olmadan pratik olmaz” sözü unutulmalıdır. Lenin, “bizim teorimiz dogma değil, eylemimizin kılavuzudur” diyor. Kadrolarımız sistemli okumaya ve yazmaya kendilerini alıştırmalı ve bunu başkalarına da aşılamalıdır. Leninci teori kadrolara yönlendirme gücü, perspektif açıklığı verir. Yılgınlığın,

inançsızlığın ve uyuşukluğun baş düşmanıdır.

Leninci kadrolarda bulunması gereken iki özelliği Stalin şöyle dile getirmiştir:

“Leninizm, partide ve devlet aygıtında da özel tipte militan yetiştiren, çalışmada özel bir tarzı, Leninist tarzı yaratan teorik ve pratik bir okuldur. Bu tarzın ayırdedici çizgileri nelerdir? Özellikleri nelerdir? Bu özellikler ikilidir: a) Rus devrimci atılımı; b) Amerikan pratiği anlayışı. Leninizmin tarzı bu iki özelliğin parti ve devlet çalışmalarında birleştirilmesidir.

“Rus devrimci atılımı, eylemsizliğe, yerleşmiş verimsiz alışkanlıklara, tutuculuğa, zihin durgunluğuna, eski geleneklere kölece bağlılığa karşı panzehirdir. Rus devrimci atılımı öyle canlandırıcı bir güçtür ki zihni açar, ileriye doğru iter, eskiyi parçalar, perspektifler açar. Bu atılım olmadan hiçbir ilerici hareket olanaklı değildir. Ama Amerikan pratiği anlayışı ile birleşmezse bu atılımın, boş, ‘devrimci’ manilovizme dönüşmesi pek olasıdır. Lenin bu devrimci işgüzarlık hastalığını (...) ‘komünist böbürlenme’ diye nitelerdi. ...

“Amerikan pratiği anlayışı, tersine ‘devrimci’ manilovizme ve işgüzarlığa karşı panzehirdir. Amerikan pratiği anlayışı, engelleri tanımayan, her cins ve her türlü engeli verimli çalışmayla deviren, önemsiz de olsa başladığı işi kesinlikle bitiren ve ciddi bir kuruluş çalışmasında kesinkes edinilmesi zorunlu olan yılmaz bir güçtür.

“Ama Amerikan pratiği anlayışı, Rus devrimci atılımıyla birleşmezse yozlaşır, dar ve ilkesiz işgüzarlık derecesine düşebilir.” (Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, Sol Yayınları, s.113-115)

Leninci kadro nasıl olmalıdır konusu Yürükoğlu yoldaşın sözleriyle bağlayalım:

“En başta, hareketimizde boy atan sorunları pasif bir rahatlık içinde elinin tersiyle itmek yerine düşünmek, geçmişini araştırmak, söylenenleri ilk elden izlemek gerekiyor. Eski bir atasözündeki gibi, ‘aza sormuşlar nereye, çoğun yanına demiş’ değil, doğrunun yanına! Doğrunun yanında duran kadro!

“Bugün hareketimizi rahatsız eden tüm yetersizlikler ideolojik, teorik yetersizlikten

kaynaklanıyor. Ağzından yarım saatte iki söz çıkan çok ağırbaşlı büyük devrimci tutumları ayıbı örtmeye yetmiyor. Marksizm bilirse bilim gibi çalışmak gerekiyor. Onun için ideolojik-teorik yönden silahlanmış, oportünizmi tanımış kadro!

“Yalnızca teoriyi bilmek de yetmiyor. İnsan denen varlığın hem çok güçlü, hem çok zayıf yanları var. Oportünistlerin çeşitli yöntemleri var. Kimine etek altından sopa gösteriyorlar, kimine ‘ikbal’ açıyorlar, ‘seni bilmem ne yapacağız!’ gibi ballar çalışıyorlar. Her iki yolla da yumuşatmayı amaçlıyorlar. Oportünistler böyle ya, burjuvazi daha da usta, çok daha deneyimli. Kalles. Onun için siyasal yönden yetişkin kadro! Dayatmasını bilen, mevzilerini bırakmayan ama esnek kadro!

“Savaşın yolları, cehennem yollarından çok daha kaygan. Sınıf savaşında burjuvazi — ne renkle olursa olsun — oportüniste hiç güven olmaz. Herşeyi bekleyeceksin, her yolla yanıt vermeye hazır olacaksın. Onun için pratik yönden usta kadro! Gözünü budaktan sakınmayan, yaratıcı, güçlü ama uyunik ve tedbirli kadro!

“Toplumdaki kargaşa dönemleri örgütleri de etkiler, başıbozukluğu körükler. Öte yanda her boylan oportünist, ‘yetkisini kullanarak’ disiplin adına gerçek Leninci disiplini boğazlar. Onun için, Marksçı-Leninci ideolojiyi başa alması bir disipline bağlı kadro! Disiplin duygusunu damıtmış, onu Program ve Konferans metinlerine bağlamış kadro! Demir diyoruz, *demir disiplinli kadro!*

“Komünistler için can alıcı bir başka koşul da yığınlarla kaynaşma yeteneğidir. En doğru fikirlerin, o fikirler sokakları, alanları dolduran işçi köylü alaylarında nesnel güce çevrilmezse pek bir anlamı yoktur. Onun için, yığınlarla bağlanma yeteneği olan kadro!” (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, “Herşeyin Sonunu Kadrolar Belirleyecektir”, sayı: 101)

Üstümüze düşeni yapalım

Lenin gericilik döneminde partinin görevlerini şöyle belirtiyor:

“...Parti örgütünü güçlendirmek, bütün çalışma alanla-

rında parti hücreleri meydana getirmek. Hepsinden önce her endüstriyel teşebbüste sayıları az da olsa işçilerden meydana gelen, tamamıyla partiye bağlı komiteler kurmak, liderlik fonksiyonlarını sosyal demokratik (komünist—İ.S.) hareketin bizzat işçiler arasında çıkan liderlerinin ellerinde toplamak. İşte bugünün görevi budur. Söylemeye gerek yok, bu hücre ve komitelerin görevleri, yarı legal ve mümkün olduğu kadar legal örgütlerden yararlanmak, kitlelerle yakın ilişkiyi muhafaza etmek ve eylemlerini sosyal demokrasinin (komünizmin —İ.S.) kitlelerin bütün ihtiyaçlarına cevap verebileceği bir yolda yönetmek olmak zorundadır. Her parti hücre ve işçi komitesi, ‘kitleler içinde ajitasyon-propaganda ve pratik örgütlenme çalışmasına bir temel’ olmak zorundadır. Yani kitleler nereye giderse oraya gitmeli ve her adımda kitlelerin bilincini sosyalizm yönüne çekmeye, her özel meseleyi proletaryanın genel görevlerine bağlamaya, her örgütlenme eylemini bir sınıf pekiştirmesine, dönüştürmeye, enerji ve ideolojik etki vasıtasıyla (tabii ki rütbe ve mevkiileriyle değil) bütün legal proletarya örgütlerindeki lider rolünü kazanmaya çalışmak zorundadır. Bu hücreler ve komiteler bir süre için çok küçük bile olsalar, parti geleceği ve örgütü, kesin bir sınıf programı ile birbirine bağlanacaklardır; böylece partinin birkaç sosyal demokrat (komünist—İ.S.) üyesi de şekilsiz legal örgütler içine batmaktan kaçınabilecek, her türlü şart altında, her durumda ve ortamda parti çizgisini izleyebilecek, çevrelerini parti ruhuyla etkileyecek ve çevrenin kendilerini yutmasına müsaade etmeyeceklerdir.” (Lenin, *Kitle İçinde Parti Çalışması*, s.89-90)

Ne kadar çok çabalarsak, o denli kazanmaya yakın olacağız. Bizim ideolojimiz, rehberimiz Marksizm-Leninizmdir. Tüm dünyanın ezilen, sömürülen halkları için bir işktir. Bizim halkımız da bu ışık sayesinde karanlıklardan kurtulacaktır. Ülkemizde devrim yapılacak, sosyalizm kurulacak ve komünizmin kızıl tohumu yeşerecektir.

Yeter ki kadrolarımız üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getsin!

Kadın em kçil r demokratik anayasa için ileri

Hitler "Kavgam" kitabında kadınlar için şunları söylüyor: "Kadınların eğitiminde, ağırlık öncelikle bedensel eğitime, daha sonra karakterin gelişmesine, en sonunda da zihinsel gelişmeye verilmelidir. Ancak, kadınların eğitiminin nihai hedefi geleceğin annesi görüşü olmalıdır."

Aslında bu görüş Türkiye'de de yaygınlaştırılmak isteniyor. Bülend Uluşu çeşitli kereler evin reisinin erkek olduğunu söyledi. Basında, "Ana Sabancı" örnek anne diye lanse ediliyor. Kadının toplumdaki rolünü, evin bakımı, çocukların büyütülmesi, kocasının iznine bağlı olarak da çalışma ile sınırılıyorlar.

Ancak kapitalizmin gelişmesiyle birlikte bir çelişki ortaya çıkıyor. Ucuz işgücüne ihtiyaç duyan kapitalistler kadın ve çocukları üretime çekiyor. Kadın ve çocuk emeğinin sömürülmesi acımasızca ve yoğun oluyor. Mesleki becerileri olmadığı için düşük işlerde çalışıyorlar. Tekstil, gıda endüstrisinde çalışan kadınların çokluğunu örnek olarak verebiliriz. Bu işkollarında çalışan kadınların işleri genellikle bir iş becerisi istemeyen alanlarda ve düşük ücretli oluyor. Erkeklerle aynı işi yapsalar bile kapitalizm kadın emekçilere eşit ücret sağlamıyor. Kapitalizm kadın emekçilerden çift yönlü yararlanıyor. Ucuz işgücü olarak toplumda genel olarak ücretleri düşürücü etki yaparak. Kadın işçileri kendi sınıfına karşı kullanmak istiyorlar. Örneğin bir grev olduğunda kadın işçileri ikna etmek,

erkek işçileri ikna etmeye oranla oldukça zordur.

Ancak kadınların üretim sürecine girmesinin olumlu, ilerici yanını da görmek gerekir. Evin dört duvarından kurtuluyor, evde erkeğe olan bağımlılığı azalıyor, o da evin geçimine ortak oluyor. Kapitalistlerle doğrudan doğruya, karşı karşıya geliyor. Kendi kurtuluşunun, diğer sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımdan geçtiğini yaşayarak görüyor. Ekonomik anlamda sendikalar içinde örgütleniyor, gün geliyor grev yapıyor, karşılarına polis, jandarma çıkıyor. Karşısında patronla birlikte devleti görüyor. Devletin kimin devleti olduğunu kavramaya başlıyor.

Buna en somut örnek 8 Mart 1857'de New York'lu 40.000 terzi kadının kötü çalışma koşullarına, eşit olmayan ücrete, uzun işgününe karşı savaşımdır. Bu günün anısının, dünya emekçi kadınlarına örnek olması için 1910 yılında sosyalist kadınların II. Konferansı'nda Klara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilan edildi. O günden bu yana dünya çok değişti. Dünyanın bir yüzünde sosyalizm egemen oldu. Kadınların ekonomik ve toplumsal kurtuluşu yolunda önemli adımlar atıldı. Diğer yüzünde ise kapitalizmin zorbalığı altında kadın sömürülüyor, eziliyor. Ülkemiz somutunda ise faşist cuntanın zindanlarında işkenceye çekiliyor, fabrikalarda acımasızca sömürülüyor.

Faşizmin kadınlara yönelik propagandası, eve geri

dönme, erkeğe ekonomik olarak bağımlı hale gelme, mutfağın dört duvarına hapsolme ve topluma milliyetçi çocuklar yetiştirmektir.

Ancak propagandalarının geçerli olamayacağını maddi temelleri ortadadır. Bir kere Türkiye gibi bir ülkede kadınların çalışmaması demek, o ailede açlık demektir. İkincisi, artık çalışma yaşantısına girmiş ve göreceli olarak bir bağımsızlık sağlamış kadının tekrar eski rolüne uysalca dönmesi beklenemez. Üçüncüsü, anneler ne tip çocuk yetiştireceklerini kendi deneyleriyle kavradı. Faşist cuntanın bir an önce yıkılması için anne ve babası ile birlikte savaşıacak çocuklar yetiştirmesi gerektiğini biliyor.

Dünya eski dünya, Türkiye de eski Türkiye değildir. Toplum geçtiğimiz 10 yılda hızlı bir bilinçlenme yaşadı. Bu bilinçlenme doğal olarak kadınları etkiledi. Greverde, 1 Mayıs'ta Tariş ayaklanmalarında, Çorum direnişlerinde kadınlarımız da aktif olarak savaşıma katıldı. Faşizmi alaşağı etme ve demokratik anayasayı hayata geçirme savaşına da aktif olarak katılacaklardır.

Kadın emekçiler, demokratik anayasa için ileri!

Zehra Candan, Paris

8 Mart'ı devrimci bilinçle kutladık

Yoldaşlar, Hamburg Türkiye İlericiler Birliği'nde 8 Mart'ı kutlamak için bir toplantı düzenlendi. "Kadın ve Marksizm" konulu seminerin yanı sıra şiirler, saz eşliğinde türküler yer aldı.

Toplantının hazırlık çalışmalarından sonuna kadar çok sayıda kadın yoldaş aktif olarak görev aldı. Toplantıya katılanların yarıya yakınının kadınlardan oluşması, öğrendiklerimizi devrimci pratiğimizle birleştirdiğimizin bir göstergesi oldu.

Kadınların kurtuluşunun devrimle ve bu devrimin de ancak kadın yığınlarının katılımıyla olacağını bilen, bu doğrultuda komünist çalışma yaparken devrim kaçınılmaz olarak menşevikler tarafından katledilen İnanç Seçic yoldaşımızın savaşımını öğrendik. Kadın-erkek tüm yoldaşlar bir kere daha yemin ettik.

Leninci hareketimizin daha nice İnanç'lar yetiştirebilmesi için bütün gücümüzle çalışacağız. Kadın yığınlarını devrimci savaşıma kazanacağız. Önümüzdeki günlerde yapacağımız eylemler, özellikle de 1 Mayıs eylemleri çabalarımızın göstergesi olacaktır.

Kadınların eşitlik savaşımını devrim savaşımına bağlayalım!

Fatma Tan

Paris'teki Leninciler 8 Mart'ı kutladı

Yedi Mart günü Dev-Yol 365 günde bir günü kadınlara veren bir anlayışla erkeklere kapalı bir kadınlar toplantısı düzenledi. Paris'teki İşçinin Sesi militanları ise "bu kavga kadın-erkek hepimizindir" belgisiyle 8 Mart'ın devrimci anlamı ve içeriğine uygun bir toplantı düzenledi.

Kadın sorunu üzerine verilen bir seminerden sonra Türkiye'deki faşist iktidar altında kadınların durumu ve

kurtuluşu üzerine tartışma yapıldı.

Daha sonra Fransa'daki kadın sorunları üzerinde de tartışmalar yapıldı ve somut görevler ve hedefler saptandı. Aynı günde Fransızca ve Türkçe bir duvar gazetesi çıkaran Leninciler, yaygın bir afişleme yaparak 8 Mart'ın devrimci geleneğini yaşattılar.

Yaşasın 8 Mart!

Kerim Kandemir,
Paris

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!kardelen hemü
velatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Faşizme karşı
devrim için
savaş!Yıl:8, Sayı: 192
22 Mart 1982

ÇEK-AL

John Bowden, İngiltere Demokratik Hukukçular Örgütü (Haldane Society) üyesidir. Türkiye'de Demokratik Hakları Savunma Komitesi tarafından 12 Mart'ta Londra'da düzenlenen bir toplantıda yapılan bu konuşma, DİSK davasını bir hukukçu gözüyle ele alıyor ve davanın hukuksal açıdan temelsizliğini çarpıcı olarak sergiliyor.

DİSK davası hukuksal olarak temelsizdir

John Bowden

Arkadaşlar, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'in 52 yöneticisinin yargılanmakta olduğu dava üstüne çok az şey biliniyor. Halkın bilgisine açık olması gereken davanın belli başlı ayrıntıları üstüne gerçekte hiçbir şey bilmiyoruz desek yeridir. Bir kez bu, başlı başına şiddetle eleştirilmesi gereken bir durumdur. Öte yandan 52 tane sendika yöneticisinin topluca yargılanması muazzam bir olaydır. Bu davanın büyüklüğü kavranmalı, bütün dünyada daha geniş duyurulmalı, geniş bir bilgilendirme ve iletişim sağlanmalıdır. Bu dava üstüne, sınırlı da olsa bildiklerimizi sıralayınca şöyle bir tablo çıkıyor:

En başta belirtmek gereken nokta, davayı askeri bir mahkemenin yürüttüğüdür. Bir kez bu korkunç bir olgudur. Çağımızda askeri davalar göreceli olarak azınlıktadır. Göreceli olarak diyorum, çünkü çağımızda askeri olmayan davalar daha yaygındır. Dünyadaki binlerce sivil davanın arasında askeri davalar çok çok özel nedenlerle ortaya çıkıyor. DİSK davası, Türkiye hükümetinin ve Askeri Mahkeme Başkanlığı'nın açıkladığı gibi "savaş koşulları" adı altında yürütülüyor. Bunlar, *mahkemenin kendisinin ve hükümetin* açıkladığı koşullardır: "Savaş koşulları"!

İkinci önemli olgu 52 sanığın hepsinin de sivil olması ve askeri hukuka tabi olmasıdır. Ama tüm davalılar "savaş koşulları" adı altında askeri bir savcı tarafından, askeri bir mahkemede yargılanıyorlar. Askeri savcı 52 sendika yöneticisi için idam cezası istiyor.

Şimdi burada duralım ve biraz düşünelim. Bu verilerle düşünen bir insan şunu diyecektir: "Savaş koşulları altında, askeri mahkemede, 52 insan için ölüm cezası isteniyor. Bu müthiş bir durumdur. Ne yaptı bu insanlar? Bunlar mutlaka korkunç birşey yapmış olmalılar. İddianamede herhalde en azından bir ihanetin, bir cinayetin ya da buna

benzer şeylerin delilleri yer alacaktır.

Ama olguları incelediğimiz zaman bu anlamda dişe, turnağa dokunur en ufak birşey göremiyoruz.

Askeri mahkeme 52 sanığın herbirinin yalnızca *bir* savunma avukatı olabileceğini buyuruyor. Bu derece ciddi bir mahkeme için bu olağanüstü bir karardır. Neden tek bir savunma avukatı? İddianame 855 sayfadır. Savunmanın ağır bir görevle karşı karşıya kaldığı açıktır. Ayrıca, 52 sanığa herhangi bir ön bilgi, ya da iddianamenin bir kopyası verilmemiştir. İddianame, 24 Aralık'ta, mahkeme başlamadan 3 gün önce savunmayı yürüten komitenin yalnızca 4 üyesine verildi. Sanıklar böylece, mahkemeden ancak 3 gün önce 855 sayfalık iddianameyi görebilme olanağı buldular.

Savunma Komitesi'nin başkanlığını İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın yürütüyordu. Apaydın'la Ahmet Taştan'ın mahkemesinde hazır bulunduğu dönemde İstanbul'da tanışmıştım. Kendisi yalnız Türkiye'de hukuk çevrelerinin tüm kesimlerince değil, dünyanın çeşitli merkezlerinde de tanınan ve saygı duyulan bir insan. Birçok değerli hukuk kitabının yazarı olan Orhan Apaydın, İstanbul Barolar Birliği Başkanlığı'na uygun, seçkin bir insandır.

27 Şubat tarihli *The Times* gazetesinde, Türkiye'de bir gün önce, dünya barış hareketinin gelişmesi için çalışan 44 kişilik bir gurupla birlikte Orhan Apaydın'ın da tutuklandığı haberi yer aldı. Yine aynı yazıda Orhan Apaydın'ın, 52 DİSK yöneticisinin savunma avukatlığını üstlenmesinin İstanbul Barosu Başkanlığı ile bağdaşmayacağı konusunda 1981 yılı boyunca "uyarıldığını" okudum. Buna rağmen Apaydın onurlu bir yol izledi ve "uyarıları" avukatlığı üstleneceğini duyurarak yanıtladı. İstanbul Barosu Başkanı olarak kendisi için sendika liderlerini, ya da herhangi

bir başka insanı savunmak arasında bir fark olmadığını, bir avukat olarak elinden gelenin en iyisini yapacağını bildirdi. Bunun üstüne yeniden "uyarıldı". Davayı kabul etmemesi için baskı yapıldı.

Tüm güçlülere rağmen Apaydın direndi ve savunmayı terketmesi için verilen gözdağına inatçılıkla karşı durdu. Sonuçta bir başka "suç", Barış Derneği üyesi olma "suçu" nedeniyle tutuklandı. Bu, kendisinin de vurguladığı gibi, 52 DİSK yöneticisinin davasında görünmemesi için yapılan uyarıları dinlememesinin cezasıydı. Ne rastlantı ki, barış eylemleri nedeniyle tutuklanan 44 kişilik gurup için de savcı, askeri mahkemeye *1319 sayfalık* bir iddianame sundu ve 44 davalının hepsi için yüzlerce yıl tutan hapis cezası istedi.

Gördüğünüz gibi, burada İstanbul Barolar Birliği Başkanı'nın kendisi, yüzlerce yıl tutan ceza istemiyle ve yoğun bir iddianameyle yargılanacaktır. İddianamenin yönelttiği suçlama ise son derece yuvarlak ve hiçbir biçimde belirgin olmayan bir suçlamadır: "Barış için eylemde bulunmak"!

DİSK davası, 24 Aralık 1981'de, Noel tatilinden bir gün önce açıldı. Batı ülkelerinden birçok avukatın DİSK mahkemesini izlemek istedikleri biliniyordu. Ayrıca Noel'in Batı dünyasında, insanların dünyada süregiden tüm kötü olaylarla ilgilenmek istemedikleri ufak bir tatil dönemi olduğu da biliniyordu. Mahkemenin açılışının o güne denk getirilişi, Batı Avrupa ülkelerinde dava-ya mümkün olduğu kadar az dikkat çekilmesi için alınmış etkili bir önlemdi.

Dava üstüne söylemek istediğim birkaç nokta var. Davanın açılışında savcı, konunun siyasal rengini açıkça hiç sıkılmadan ortaya serdi. Sanıklar ve avukatlar üstünde yoğun baskı uygulamak, söyleyeceklerini söyletmemek için, mahkemede askeri bir *olağanüstü durum*

atmosferi yaratmaya çalıştı. Savcı iddianameyi okumasını sık sık keserek, yargıç ve yargıç yardımcısına, "mahkemenin barışçıl atmosferini bozabilecek çok sayıda insanın olabileceğini" ileri sürdü ve "mahkemenin güvenliğinin yeterince sağlanıp sağlanmadığını" sordu(!) Mahkeme salonunda, süngü takmış askerlerin sayısı göz önüne getirilirse, savcının, *birincisi*, nasıl olup da "barışçıl bir atmosfer"den söz edebildiğini, *ikincisi*, böyle bir ortamda kimin bu atmosferi bozabileceğini, ve *üçüncüsü*, mahkemenin güvenliği üstüne neden böyle açık bir korkuya kapılmış olabileceğini anlamak oldukça güçtür.

Belirttiğim gibi, mahkemede askeri bir olağanüstü durum havası yaratmak için bilinçli bir çaba vardı. İddianamenin bir kopyasını elde edemedim (çok az kişide vardı) ama hemen hemen tümüyle siyasal suçlamalardan oluştuğunu biliyorum. Bilebildiğim kadarıyla şunu güvenle söyleyebilirim: Eğer "yasalara karşı gelme" ya da bu çeşitten (yani hukuksal) suçlamalar olsaydı, iddianame basında geniş bir biçimde rapor edilirdi. Ama sansürlü ve güdümlü Türkiye basınında rapor edilen noktaların, *hukuksal suçlama* diyebileceğimiz tür suçlamalarla uzaktan yakından bir benzerliği, bir ilişkisi yoktur.

Resmi basında halka sunulan belli başlı "suçlamalar"dan örnek vereceğim: Birincisi, 52 sendika lideri Türkiye dışındaki sendika örgütleriyle ilişki kurmuş. Bu doğrudur. Örneğin DİSK iki uluslararası sendika konfederasyonu ile ilişki kurdu. Biri, Amerika ve İngiltere'deki sağ kanat sendika liderlerinin, komünistlerin egemenliğinde olmakla suçladıkları Dünya Sendikalar Federasyonu'dur. Ama iddianamede başka bir örgütün de adı geçiyor: Bu örgüt, Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu'dur.

Ahmet Taştan'ın davası ile ilgilenirken "Türk Ceza Kanunu"nu incelemiştim. Kanunda Türkiye dışında sendikal örgütlerle ilişki kurmayı yasaklayan bir madde olduğunu sanmıyorum.

İkincisi, iddianame 52 yöneticisi barış eylemlerine katılmakla suçluyor.

52 yöneticinin bu çeşit bir eyleme katılmış olmasını bir suçmuş gibi göstermek gerçekten şaşırtıcıdır. Yine "Türk Ceza Kanunu"nda bu tür eylemlerin suç olduğuna ilişkin hiçbir şey yoktur. Ayrıca barış için savaşmayan hiçbir sendika lideri, üyelerinin çıkarlarını savunamaz. Ayrıca barış için savaşanlara dünyada ceza değil, ödül verilir.

Üçüncüsü, 52 DİSK yöneticisi, faşizme karşı olmakla suçlanıyor.

Bildiklerimiz, tarihin bize faşizm üstüne öğrettikleri karşısında hangi

sendika lideri başını dik tutup "faşizme karşı değilim" diyebilir? Faşizme karşı olmak, faşizme karşı eylem yürütmek nerede olursa olsun bir demokratik örgüt için en temel görevdir.

Dördüncüsü, 52 sendika yöneticisi, Kıbrıs'ın işgaline karşı olmakla suçlanıyor.

Yine, "Türk Ceza Kanunu"nda diğer ülkelerin işgaline karşı olmanın yanlış olduğuna ilişkin bir maddeye rastladım. Elbette Türkiye hükümetinin Kıbrıs'ın işgaline karşı duran yurttaşlarına karşı nasıl bir tutum benimsediğini siyasal olarak biliyoruz. Ama bir iddianamenin bu çeşit bir olayda, *yasalarda hiçbir temeli olmayan* böyle bir suçlamayı içermesi, hem bir avukat, hem de bir demokrat olarak benim düşünme anlayışına göre terstir.

İddianamedeki suçlamaların en şaşırtıcı olanı ve gerçekten en şaşırtıcı olanı DİSK'in bir işçi örgütü olarak suçlanmasıdır!

52 DİSK yöneticisi bir işçi örgütünün liderleri olmakla suçlanıyor. İddianamenin bu akıl almaz bölümünü nasıl açıklıyorlar? Bunu, bir işçi örgütünün, tanımlı gereği bölücü olduğunu söyleyerek açıklıyorlar. Çünkü bu bir sınıf örgütüdür. Türk ulusunu sınıflara göre bölüyor diyorlar. Bir sendika örgütünün "yalnız işçileri değil, işverenleri de temsil ediyoruz" demesini beklemek nasıl bir işittir! İddianamenin bu bölümü, bütün ötekilerden daha hayret vericidir. Ama belki de en aydınlatıcı olanıdır. Çünkü, ileri sürülenlerin tümü siyasal suçlamalardır. Hepsisi siyasaldır. Bu suçlamalar, hukuksal bir davanın temelini oluşturan bir iddianame olmaktan çok uzaktır. Hukuksal açıdan, gerçekte bir davanın gerekli olduğunu bile göstermiyor.

Şunu aklımıza yazalım: Bu dava, karşısında savaş yürütülmesi gereken haksız bir davadır. Ama yalnız bu değil. Esas olarak bu davanın *varlığı* sorguya çekilmelidir. İşin kökünden başlamalı, böyle bir davanın yürütülmesi için *hiçbir nedenin olmadığını* söylemeliyiz. Dava, 24 Aralık'ta kısa bir duyuruyla başladığından bu yana, 52 DİSK yöneticisinin, yasalara karşı tek bir suçunun olduğunu belirlemeyi başaramamıştır!

Çok uzatmayacağım. Üstünde durulmasını gerekli gördüğüm birkaç konuyu daha belirtmek istiyorum: Her davada sanıkların bir dizi güvenceye sahip olması gerektiği temel bir kuraldır. Ayrıca Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi'nin altına da imza atmıştır. Türkiye böylece belli uygulamaları benimsemeyi kabul etmiştir. Bunlar nedir?

Birincisi, bir davada sanıklara, kendilerine yöneltilen suçlamaları içeren yazılı bir metin önceden verilmelidir ve bu suçlamaların *yasalardaki temelleri*

belirtilmelidir. 52 DİSK yöneticisinin hiçbirine bu hak tanınmamıştır.

İkincisi, sanıklar avukatlarıyla görüş-türülmek zorundadır. DİSK yöneticileri, avukatlarıyla ilişkileri kesilerek, dikenli tellerle örülü bir çeşit toplama kamplarıyla, ilkel koşullarda tutuldular.

Üçüncüsü, sanıklar savunma avukatlarını seçmekte özgür olmalıydılar. DİSK yöneticilerine bu özgür seçim hakkının tanınmadığını ve seçimin kesinlikle engellendiğini gösteren deliller vardır.

Dördüncüsü, özellikle ölüm cezasının istendiği bir davada, sanıkların tek bir savunma avukatıyla sınırlanmaması gereklidir.

Beşincisi, sanıklara, aile ve arkadaşlarıyla görüşme ve dava süresince de mahkeme avukatıyla görüşme hakkı tanınmalıdır. 52 DİSK yöneticisinin davasında ise sanıklarla savunma avukatları arasında silahlı görevliler yer almaktadır.

Sonuncusu ve en temel olanı, sanıkların sağlığının iyi olmasıdır. Bu davada bu hakkın çok ciddi olarak çiğnendiğine, sanıklara kötü davranıldığına ilişkin deliller vardır.

Görüldüğü gibi tüm bunlar uluslararası anlaşmalarla onaylanmış standartların çiğnendiğini gösteriyor. Ayrıca iddianame şu ana kadar, hukuksal olarak suç diye tanımlanabilecek tek bir ayrıntıyı bile ortaya koymamıştır. Mahkeme salonu geniş çapta silahlı askeri personelce işgal edilmiştir. Mahkemenin havası korkutucu ve baskı altında tutucudur.

Tüm bunlardan sonra başta sözünü ettiğim temel olguya geri dönelim. Temel olgu, 52 DİSK yöneticisinin idam cezasıyla yargılanmasıdır. Nasıl oluyor da 52 insan — 5 kişi olsaydı bile şaşırtıcı olacaktı — hepsi birden aynı davada, aynı iddianameyle, sonucu ölüm cezası olan bir yargılanmayla karşı karşıya bırakılabilir. Ve nasıl olur da bu insanların her biri bir sendika lideri olabilir. Ernie Roberts'ın da konuşmasında söylediği gibi, Batı dünyasında bu konu üstüne göreceli sessizlik, kesinlikle hayret vericidir. Başka bir ülkede 5 sendika yöneticisinin davası olsaydı Batı gazeteleri ve televizyonunda kesin bir bombardıman, büyük olay olurdu. Ama burada 52 sendika yöneticisi yargılanıyor ve Batı haber dünyasında bir sessizlik var. Demokratik olduklarını, insan özgürlüklerine yüksek bir ilgi duyduklarını ileri sürenler için bu olay, en dikkate değer bir utanç kaynağı olmalıdır.

Bu davada çok ciddi yasal bozukluklar olduğunu gösteren yeterli kanıt vardır. Ben bunlara değindim. Davanın bazı diğer özelliklerini yakında işiteceğimizi ümid ederim.

BARIŞIN GÜVENCESİ EVREN'LE DOSTLUK DEĞİL, ONU BAŞTAN ATMAKTIR

Serra Dersimli

Evr n'in Bulgaristan g zisi

Geçtiğimiz haftalarda üzerinde en çok durulan konulardan biri Evren'in Bulgaristan gezisiydi. Gezi büyük yankı uyandırdı. *TKP'nin Sesi* de bu coşkuya olanca gücüyle katıldı. Bu yazımızda gezinin bazı yönlerine değineceğiz.

Geçtiği yollar bayraklar ve kırmızı halılarla kaplanan Evren, Sofya'da muhteşem bir törenle karşılandı. Evren'e Sofya kentinin altın amblemi ve "Bulgaristan'ın en büyük nişanı" "Balkandağı Yıldızı" nişanı verildi. Her iki tarafın açıklamalarına göre de görüşmeler sıcak, açık ve dostça geçti. Kaçakçılık, göç, ekonomik, sosyal ve ticari ilişkiler için bir seri "paket anlaşmalar" yapıldı.

Bulgaristan'a resmi çağrılı olarak giden ilk Türkiye "devlet başkanı" olan Evren, Bulgar TV'sinde yaptığı konuşmada şöyle diyordu: "Komşuların iyi geçinmeleri, birbirini anlamaları, karşılıklı itimat duymaları aralarında olabilecek sorun ve anlaşmazlıkları barışçı yoldan çözümlemeleri ve diğerine zarar verebilecek faaliyetlere girişmemeleri bölge barışı bakımından olduğu kadar, dünya barışının korunması bakımından da zorunludur. (1.3.1982, *Hürriyet*)

Öte yandan, Bulgaristan devlet başkanı Tudor Jivkov da "iki ülke arasında ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi için her imkan mevcuttur" (agy) diye demek verdi.

Ülkemizde kapkara yüzü iyice açığa çıkan, halkımızın nefret ettiği Evren'e Bulgaristan'da bir de "şahin bakışlı, tatlı gülüşlü, yakışıklı general" adı takılmış.

En başta şunu belirtelim: Faşist Evren'i bile sosyalist ülkelere götüren, onlarla "ekonomik işbirliği", "barış" diye konuşturan gerçek, sosyalist ülkelerin gücüdür.

Ama hatırlardadır. Çin,

Şili'de Pinochet yönetimine yardım ettiği için dünya komünist hareketince şiddetle eleştirilmişti. O günlerden bugüne değişen nedir? Neden Pinochet'e şiddetle saldırılırken, Evren'e gözde konuk muamelesi yapılıyor? Neden Türkiye'ye "barış" adına yardım eli uzatılıyor? İdeolojinin siyasete teslimiyetinin, Türkiye'nin, Bulgaristan ve Sovyetler Birliği ile olan sınır komşuluğunun burada oynadığı rol, en azından sevimlidir.

Bulgaristan'ın ekonomik ve ticari ilişkileri artırma çabası anlaşılır. Ama faşist bir generale yapılan aşırı tezahüratı anlamak gerçekten güç oluyor.

Bunun "barış adına" yapılması da barış konusundaki yanlış vurguyu çok iyi açığa çıkarıyor. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi:

"Dünya devrimi, sosyalist devrim, proletarya diktatörlüğü, proletarya hegemonyası, enternasyonalizm gibi konular oportünist partiler tarafından yadsındıkça, barış konusu ortak bölen gibi ortaya çıktığı için, barış da düzgün ele alınamazdı. Halkların en temel istemlerinden olan barış böylece komünist değil, pasifist bir yanaşımla işlenmeye başlandı. Savaşın emperyalizmle, barışın devrim ve sosyalizmle bağ, bırakın devletler arası görüşmelerde, komünist partileri toplantılarında, kongrelerinde gösterilmez oldu." (R.Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.25)

"Ulusal güvenliğimiz" adına görüşmelere olanca coşkuyla alkış tutan menşeviklerin, gezi nedeniyle söylediklerine bakalım: 24 Şubat'ta *TKP'nin Sesi*nde "Türk-Bulgar ilişkilerinin geliştirilmesi bölge ve dünya barışına da katkı olacaktır" başlıklı bir yorum yayınlandı. Yorum şöyle başlıyor:

"MGK Başkanı Evren'in Bulgaristan gezisi dört gün

sürecek. Ama bu gezi sırasında yapılacak görüşmeler kuşku yok ki, uzun yılları kapsayacak olumlu sonuçlar verebilir. İki ülke için, bölge güvenliği ve dünya barışı için olumlu sonuçlar... Bunun olanakları var mıdır? Evet."

Yorumda, Türkiye-Bulgaristan ilişkilerinin tarihçesi anlatılıyor ve şöyle devam ediliyor:

"Şimdi sorun özellikle yumuşama döneminde atılan adımları daha da ileri götürmektir... Kenan Evren'in ve İltir Türkmen'in Bulgaristan gezisi bugünkü yönetimin bu konulardaki açıklama ve sözlerinin ciddi olduğunu göstermeleri için de bir olanaktır. Yumuşama sürecinin baltalanması, gerginliklerin artırılması için emperyalizmin yoğun çaba harcadığı günümüzde Türkiye halkı, halkımız, iki komşu ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini daha da büyük bir ısrarla istiyor."

Yorumun başlığı bile menşeviklerin sosyal şövenliğini sergilemeye yetiyor. "Türkiye-Bulgaristan ilişkisi" değil de "Türk-Bulgar ilişkileri".

26 Şubat'ta yayınlanan bir başka yorumda da aynı anlayış var:

"Bulgaristan'la dostluk ve işbirliği ilişkilerinin karşılıklı yarar ve güven temelinde daha da güçlendirilmesi ulusal güvenliğimize büyük yarar sağlayacak. Böylesi bir işbirliği kuşkusuz yeni iş alanlarının açılmasına katkıda bulunacak, işsizliğin, pahalılığın, enflasyonun gemlenmesinde etkin bir rol oynayacaktır... Birleşik Amerika'nın baskılarını arttıran dış politikadaki kimi gerçekçi eğilimler birer birer yıkılıyor. Cunta ABD'ye boyun eğdikçe, serüvenci politikasına daha da yaklaştıkça iç gerici güç kazanıyor. Ve üzerimizdeki tehlike daha da artıyor. Sevgili dinleyiciler, Evren'in Bulgaristan gezisi sırasında atacağı her olumlu adım bu tehlikenin önlenme-

sinde önemli bir rol oynayacaktır."

Faşist Evren'in yaptığı görüşmeleri "ulusal güvenliğimize büyük yarar" olarak niteleyen oportünistlerin yüzü gün geçtikçe daha çok açığa çıkıyor. İkinci Enternasyonal'in oportünist partileri, kendi burjuva hükümetleriyle yaptıkları tarihsel uzlaşma sonucunda sosyal şöven partiler durumuna gelmişlerdi. Bizdekiler ise faşist hükümete yol göstererek, akıl öğretmek olgunlaşıyorlar.

Sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesinde atılacak olumlu adımlar, Evren'in atacağı adımlarla değil, başımızdan Evren'in atılması ile olacaktır. Türkiye'nin yazgısı devrimdir. Faşizm ve oportünizm bu yolu tıkayamayacaktır.

Bölge barışının güçlenmesi konusuna gelince, Lenin'in şu sözlerini hatırlamak gerekli oluyor:

"Burjuva pasifistleri ve onların 'sosyalist' taklitçileri... için barış her zaman temelden farklı bir kavram olmuştur. Çünkü ikisi de hiç anlamadılar ki 'savaş barıştaki siyasetlerin devamı ve barış da savaştaki siyasetlerin devamıdır'... Burjuva hükümetlerini devrimle yıkmadan, barış ancak emperyalist bir barış, emperyalist savaşın bir devamı olur." (Lenin. c.23 s.192)

"Son olarak, bizim 'barış programımız, emperyalist güçlerin ve emperyalist burjuvazinin demokratik bir barış veremeyeceğini açıklamalıdır. Böyle bir barış aranmalıdır ve onun için savaşmalıdır. Ama bu geçmişte, emperyalist olmayan kapitalizmin gerici ütopyasında... değil, gelecekte, proletaryanın sosyalist devriminde aranmalıdır." (Lenin c.22 s.167-168).

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

“Biz demokrasiye samimi olarak inanalım, onu aşağılamayalım, onun sürekli geliştirilmek zorunda olan birşey olduğunu, komünistliğimizin ayrılmaz bir parçası olduğunu iyice içimize yerleştirelim.”

Serdar Soylu

Demokrasi ve sosyalizm savaşı birbirinden ayrılmaz

Türkiye devrimci hareketinde, menşevikler ve reformistler dışında, genel bir eğilim olarak demokrasi savaşını “küçük iş” görme oldukça yaygındır. R.Yürükoğlu yoldaşın bir yoldaştan aktardığı şu cümle de bunu simgeliyor: “Evet bugün devrimci durum yok, işsiz kalmayalım, demokrasi kavgası verelim.” (İşçinin Sesi, Sosyalizm ve demokrasi, R.Yürükoğlu, sayı: 186-187)

Bu anlayışın önemli nedenlerinden biri demokrasi ve demokratik haklar için savaşı, sosyalizm savaşından ayrı, ufak-tefek çıkarlar için verilen savaş olarak görmekten kaynaklanıyor. Halbuki demokrasi ve sosyalizm için savaş teoride ve yaşamda öylesine içiçe geçmiştir ki, “demokrasi savaşı da neymiş” diyen bir devrimci militan, yaşam içinde bilincine varmadan demokrasi savaşı veriyor ve yanlış yapıyor diye düşünmüyor. Çünkü yaşam dayatıyor. Lenin bu noktayı şöyle anlatıyor:

“Sosyalist devrim tek bir hareket değildir, tek cephede savaş değildir, ama bütün cephelerde verilen savaşlar serisi, keskin sınıf çatışmaları sürecidir. Yani ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle sona erebilecek, ekonomi ve politikanın bütün sorunlarında verilmiş savaşlardır. De-

mokrasi için savaşın, proletaryayı sosyalist devrimden saptıracağını, veya onu saklayacağını, gölgeleyeceğini düşünmek köklü bir yanlış olurdu. Tam tersine, nasıl demokrasiyi tam uygulamayan başarılı sosyalizm olamazsa, proletarya burjuvaziye karşı zafetine, her alanda ve tutarlı bir şekilde demokrasi için devrimci savaş vermeden hazırlanamaz.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.22, s.144)

Önemli bir yanlış anlayış da, demokrasi ve demokratik haklar için savaşım deyince akla imza, görüşme v.b. kampanyaların gelmesidir. Doğru, bunlar da bir biçimdir ama tek biçim değildir. Demokrasi için savaş barikatlarda da olabilir, imza da toplanabilir. Neyin ne zaman olacağını belirleyen sınıf savaşının düzeyi ve ülkenin içinde bulunduğu durumdur. Demokrasi savaşının doğru mu yanlış mı verildiğini belirleyen bu biçimler değil, onun sosyalizm için savaşla, devrimci bir programla bağlanıp, bağlanmadığıdır.

Menşeviklerin de, “sol”ların da yanlışları bu noktada üst üste düşüyor. Menşevikler demokrasi savaşını devrime bağlamıyorlar. Dertleri devrim değil, “ilerlemedir”. Biçim olarak da hep “terbiyeli” olanları uyguluyorlar. İmza top-

luyorlar, imza toplayacaklar.

Demokrasi savaşını küçük görme eğilimlerinin önemli nedenlerinden biri de, Menşeviklerin hem demokrasi savaşı, anlayışına, hem de yöntemlerine karşı duyulan tepkidir. Evet, onlar yanlış yapıyorlar, ama, demokrasi savaşı verdikleri için değil, oportünist oldukları, devrim hedefini yittikleri için yanlış yapıyorlar. Bunun karşısında demokrasi savaşını küçümsemek, piyeye kızıp, yorganı yakmak gibi olur.

“Sol”lar ise yaşamın dayatmasıyla girdikleri demokrasi savaşında çeşitli yöntemler arasında sallanıyorlar. Bazen devrimci, bazen reformist yöntemler uyguluyorlar. Onların eksiklikleri, demokrasi savaşını bilinçli olarak vermemek, bu savaşın önemini anlayamamaktır. Böyle yapmadan verilen demokrasi savaşı, güdük kalmaya mahkumdur.

Tutarlı bir demokrasi savaşı, devrimci bir program çerçevesinde, gereken yöntemleri yerine göre kullanarak, yığınlara sosyalizm ve demokrasi savaşının ayrılmazlığını göstererek, en küçük demokratik istemleri küçümsemeden ama gerçek demokrasinin de devrimle kazanılacağını yığınlara anlatarak, onları bu savaşta eğiterek verilir.

Bir yanlış anlayış da, demokrasi savaşını yalnızca bu günün, ya da devrim öncesinin ek bir görevi olarak görmekten çıkıyor. Demokrasi savaşı bugüne sınırlı değildir. Bugün Türkiye’de faşizm geldi, devrimci durumu bastırdı diye demokrasi savaşını öne çıkarmıyoruz. Bugün verdiğimiz savaş, dev-

rim anında da, devrim sonrasında da çok daha genişleyerek sürecektir. Lenin şöyle diyor:

“Elde ettiğimiz demokrasiyi taban alarak, kapitalizm altında onun tam olmadığını açıklayarak, yığınların yoksulluğunun yok edilmesinin ve bütün demokratik reformların tam ve kapsamlı olarak yerine getirilmesinin gerekli temeli olarak burjuvazinin mülksüzleştirilmesini ve kapitalizmin devrilmesini istiyoruz. Bazı reformlar burjuvazinin devrilmesinden önce başlayacak, bazıları devrim sürecinde, ve bazıları da hala devrildikten sonra devam edecektir.” (Lenin, c.21, s.408)

Bugün verdiğimiz demokrasi savaşı ve anlayışımız yarınımızı belirleyecektir. Demokrasi ve sosyalizm savaşının birbirinden ayrılmaz olduğunu anlamamız, devrimci savaşımızı tutarlı ve daha bilinçli duruma getirecektir.

“Biz demokrasiye samimi olarak inanalım, onu aşağılamayalım, onun sürekli geliştirilmek zorunda olan birşey olduğunu, komünistliğimizin ayrılmaz bir parçası olduğunu iyice içimize yerleştirelim.” (İşçinin Sesi, Sosyalizm ve demokrasi, R.Yürükoğlu, s. 186-187)

Ancak böyle bir anlayışla yetişmiş kadrolar demokrasi kavgasını devrimci bir programla birleştirebilir. Sosyalizm ve demokrasi arasında konan suni engelleri kendi bilincinde ve yığınların bilincinde kırabilir. Devrimden sonra da sürececek demokrasi savaşında başarılı olabilir. Sosyalist demokrasinin sınırlarının genişletilmesinde öncülük edebilir.

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

Hed f aktif yığın dem krasisidir

... demokratik haklar için savaş daha geniş yığınların savaşa çekilmesini sağlar. Verilen savaş gelişip hızlandıkça devlete yönelen yanı giderek açığa çıkar.

Kemal Bafli

Demokrasi en genel şekliyle çoğunluğun yönetimidir. Demokrasi aynı zamanda bir devlet biçimidir. Devlet de egemen sınıfın egemenliğini sürdürebilmesi için diğer sınıflara karşı kullandığı bir baskı aracıdır. Bundan dolayı devletin özü diktatörlüktür.

Liberaller demokrasiyi soyut bir şekilde ele alırken, Marksistler onun sınıfsal özünü açık ederler ve "hangi sınıf için demokrasi?" diye sorarlar. Çıkarları birbirlerine tamamen ters olan sınıfların demokrasi istemleri tamamen farklıdır. Doğal olarak proletarya proleter demokrasisini burjuvazi de burjuva demokrasisini ister. Burjuvazinin egemen olduğu bir ülkedeki devletin özü burjuva diktatörlüğüdür, proletaryanın egemen sınıf olduğu bir ülkede devlet proletarya diktatörlüğüdür. Diktatörlük devletin özü, demokrasi de biçimidir. Özle biçim arasındaki ilişki ülkelerin somut koşullarına göre değişir. Örneğin burjuva devleti demokrasi olarak biçimlenebilir. Açık diktatörlük olarak da biçimlenebilir. Proletarya devletinde de aynı şey geçerlidir.

Sosyalizm dönemi, devrimden komünizme kadar uzanan bir devrimci dönüşüm dönemidir. Bu dönemin belir-

leyici özelliği sömürünün ve üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortadan kaldırılmış olması, fakat kafa ile kol emeği arasındaki ayrımın kalkmamış oluşudur. Dolayısıyla devlet bürokrasisi hâlâ vardır. Böyle olduğu için sosyalizmin önemli kavgası, hâlâ bir uzmanlık dalı olan, devleti yönetmenin halktan soyutlanması, ya da soyutlanmaması, halkın iradesine bağlı kılınması, ya da kılınmaması kavgasıdır. Hâlâ bir yöneten kesim, bir bürokrasi kesimi vardır. Sorun, bu kesimi, devleti, işçi sınıfının çoğunluğunun iradesine bağlı kılmak ya da kılmamak, ya da ne denli kılmaktır. Öz ile biçim

arasında bu alanda bir açıklığın ortaya çıkması demek, devletin proletaryanın girişi mi dışına çıkması demektir. Uzmanlık dalı olmaya devam eden devlet işleyişinin proletaryanın yeterince ağırlığını koymadığı bir biçimde yürümesi demektir. Bunun önüne 5 ya da 6 yılda bir yığınları sandık başına çağırarak geçilemez. Devletin çoğunluğun elinden yukarıya doğru süzülmesini önleyecek tek şey yığınların devlet işlerine aktif olarak katılmasıdır. Yığınlar ancak bu şekilde devleti kendi iradeleri altına alabilirler. Zaten sosyalizm de böyle aktif bir yığın demokrasisi gerektirir. Bunu sağlamak için de her

düzeyde geniş tartışma olanağı yaratılmalıdır.

Türkiye'de 12 Eylül'de iktidara gelen cunta zaten çok sınırlı olan demokratik hakları tamamen ortadan kaldırdı ve yığınları müthiş bir baskı altına soktu. Böylece de demokrasi savaşını her zamankinden daha yakıcı bir şekilde gündeme getirdi. Cuntaya karşı demokrasi savaşımını yükseltirken yığınlara toplumdaki birçok "haksızlığın, kötülüğün" özünde sistemden, kapitalizmden kaynaklandığını göstermeliyiz. Demokratik hakların eksikliğinden kaynaklanıyormuş gibi gözüken birçok sorunun kapitalizmle bağlı olduğunu göstermek için demokratik haklar için savaş vermeliyiz. Demokratik haklar kazanıldıkça asıl "haksızlıkların, kötülüklerin" ortadan kalkmadığı daha iyi görülecek, sorumlu daha çıplak ortaya çıkacaktır. Kapitalizm ödün verebilirse ortaya çıkacak bu durum, ödün vermezse daha keskin biçimde kendini dayatacaktır.

Aynı zamanda demokratik haklar için savaş daha geniş yığınların savaşa çekilmesini sağlar. Verilen savaş gelişip hızlandıkça devlete yönelen yanı giderek açığa çıkar. Sınıf savaşımı, bu süreçte daha geniş bir tabanın üzerine oturur ve devrim için çok yönlü örgütlenmeler, aktifleşmeler gelişir.

DUYURU

Polonya olayları ve SBKP 26. Kongresi dünya komünist hareketinde demokrasi ve sosyalizm konusunu öne çıkardı.

Gazetemiz,

Türkiye'deki devrim savaşımı açısından da büyük önemi olan bu konuda bir tartışma açmıştır.

Tüm parti üye ve sempatanlarından yazılarını bekliyoruz.

TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı örgütlerin bu doğrultuda aktif ve sistemli çaba sarfetmelerini istiyoruz.

Yazılar, ortalama iki daktilo sayfası uzunluğunda olmalıdır.

İşçinin Sesi

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

Demokrasinin gerçek sahibi işçi sınıfıdır

Yaşasın demokratik anayasa-
d mokratik devl t kavgamız

Kırve Kalender, Paris

F. Engels *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni* adlı yapıtında devletin "bir sınıf iktidarı" olduğunu vurgular. Devletin, "toplumdan kaynaklanan ama giderek ondan yabancılaştığı için onun üzerine yükselen bir güç olduğu"nu ekler. Demek ki devlet bir hegemonya aracıdır. Çünkü "toplumun bütününe temsil eden ve onun gözle görülür bir yapıda senteze ulaşmış hali" olan devlet, bu niteliği ile, "varolan en büyük ideolojik güç"ü oluşturduğu gibi "toplumu kendine tabi kılmak üzere örgütlenen kamu gücünü de yaratır".

Bu anlamda proletarya devletin de bir hegemonya aracı olduğu açıktır. Ancak proletarya diktatörlüğünün ana ögesi şiddet değildir. Bu konuda Lenin şunu vurgular:

"Proletarya diktatoryasının özü tek başına şiddet değildir, hatta ana olarak bile şiddet değildir. Onun temel özelliği çalışan halkın en ileri kesiminin, öncülerinin, onların tek yöneticisi ... olan proletaryanın örgütlenme düzeyi ve disiplindir". (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.29, s.388)

Bir başka deyişle, proleter devletin ana özelliği, yığınların aktif örgütlü gücü, yığın demokrasisidir. Gerçek demokrasi de budur. Bu gerçek demokrasi, devrim olmaksızın elde edilemez.

"Üreticilerin siyasal egemenliği, toplumsal bağımlılıkları sürdüğü süreçte gerçekleşemez." Yani devrimsiz bir demokrasi, proletarya ve emekçi kitleler için sadece "reformcu bir düştür."

Devrimsiz gerçek demokrasi olmayacağı gibi, demokrasi savaşımı yükseltilmeden de devrim olamaz.

Bu yanaşıma "sol"dan karışı çıkanlara, Lenin, "demokratik mücadelenin, proletaryayı sosyalist devrimden alıkoyacağını ya da sosyalist devrimi gizleyeceğini, gölgeleyeceğini, vb. düşünmek, köklü bir yanılgı olur" diye yanıtlıyor. (Lenin, c.22, s.144) Sağ karşı çıkışlara karşı da şunları diyor: "Yo, hayır, sayın bay diye yanıtınız Kautskicileri. Biz demokratik taleplerden *yanayız*, onlar uğruna içtenlikle mücadele eden *sadece* bizleriz, çünkü objektif tarihsel durum nedeniyle bu talepler ancak sosyalist devrimle olan bağlarını içinde ileri sürülebilirler." (Lenin, c.22, s.165)

"Ne minimum programın belirli talepleri, ne de minimum program taleplerinin *tüm toplamı, hiçbir zaman* 'temel' olarak farklı bir sosyal sisteme geçişi getiremez. Böyle düşünmek, prensip olarak reformist konuma kaymak ve sosyalist devrim açısını kaybetmek demektir." (Lenin, c.41, s.384-385)

Bizim sağ ve "sol"daki siyasal akımlardan farklı olarak devrim savaşına bağladığımız demokrasi savaşımımızı temellendirdiğimiz Leninci yaklaşım şudur:

"Demokrasi mücadelesini sosyalist devrim mücadelesi ile *birleştirmeyi* ve birincisini ikincisine *bağımlı kılmayı* bilmek gerekir. İşte bütün zorluk ve meselenin bütün özü buradadır yatıyor..."

"Esas olan şeyi (sosyalist devrimi) gözden kaçırmayın, onu en başa koyun, sonra *tüm* demokratik talepleri alın, bunları ona bağımlı ve ilişkili kılın ve hiç unutmayın ki, kısmi birşey için mücadele şeklinde başlasa bile, esas şey için mücadele alevlenebilir. Benim kanımca, sorunu yalnızca bu şekilde kavramak, doğru olanıdır." (Lenin c.35, s.267-268)

Ote yandan demokrasi savaşımı, devrimi "yakınlaştırır, tabanını genişletir, küçük burjuva ve yarı proleter kitlelerin yeni kesimlerini sosyalist mücadeleye çeker". (Lenin, c.21, s.339) Bu açıdan demokrasi savaşımının ve "demokrasinin önemi sınıf mücadelesini genişletmesi, açması ve bilinçlendirmesindedir. Ve bu bir tahmin, ya da bir dilek değil, bir gerçektir." (Lenin, c.18, s.335)

Bu gerçeği demokratik anayasa-demokratik devlet kavgamızda asla unutmamalıyız. "Demokrasiyi azami ölçüde geliştirmek, bu gelişirmenin biçimlerini bulmak, onları pratikte sınamak vb. vb. işte bütün bunlar sosyal devrim mücadelesinin vazgeçilemez görevlerinden birini meydana getirir. Tek başına ele alınsa, hiçbir demokrasi türü sosyalizmi getirmez. Fakat gerçek hayatta demokrasi hiçbir zaman 'tek başına' ele alınamaz, diğer bir takım şeylerle 'birlikte alınır' ve aynı zamanda, ekonomik hayat üzerindeki etkisini göstererek, onun dönüşümünü hızlandırır, zamanı geldiğinde kendisi ekonomik gelişim tarafından etkilenir ..." (Lenin, c.25, s.452-453)

Cunta ve demokrasi kavgası

Burjuvazi toplumu yönetmek için özel hegemonya araçlarına gereksinim duyar. Bunlardan en başta geleni "parlamentar demokrasi" oyunudur. Bu oyun burjuvazinin çizdiği hukuksal sınırlar içinde oynandığı sürece, burjuvazinin en işine gelenidir.

Özellikle faşist cuntanın devletin monolitik yapısı ve toplumun korporatif örgütlenmesi çabalarına paralel olarak gündeme getirdiği ge-

rici anayasa oyununun ardında yatan da budur. Burjuvazi, devreye sivil toplumun bastırılmaz bir eğilimi olan demokrasi eğilimini, kendisini hızla yıpranmaktan kurtaracağını umduğu demokrasilik şekline sokarak toplumu avutma çabasındadır. Bu oyunda burjuvazi açısından yığınların konumu "edilgen (pasif) ve dolaylıdır". Leninciler açısından ise, demokratik devlet-demokratik anayasa sancağı altında, yığınların aktif ve doğrudan katılımını gündeme getiren devrim savaşına bağlanmış bir demokrasi kavgası yükseltilmelidir.

Unutulmamalıdır ki, demokrasi kavgası, bugün, faşist cuntanın gerici anayasa dayatmasına karşı olan çeşitli sosyal katmanların da kendi istemleri doğrultusundaki bir ilgi ve katılım alanıdır. Proletarya demokratik anayasa-demokratik devlet sancağını yükseltirken memurundan savcısına kadar herkesin seçime göreve getirildiği, toplumun tepesine ayrıcalıklı bir denetim oturtmayan, seçimden seçime değil, her an geçerli olan demokratik bir işleyiş ve onu yansıtacak bir anayasa için savaşıyor. Bu savaşımın yönelimi ve güvenesi ise faşist cuntanın sahte demokrasicilik oyunları değil, demokratik devlettir. Burjuva parlamentarizmi değil, emekçilerin özgürce örgütlenebileceği, kendine özgü seçilmiş organlar aracılığıyla gerçekleştirilen proletarya hegemonyasındaki bir yönetim biçimidir.

Bu aşamada ve onu izleyen evrelerde demokratikleşme sürekli olarak dikey ve yatay anlamda yaygınlaştırılacaktır.

Lenin'in de vurguladığı gibi, "devrimi ilerletmek, bağışsız eylemle öz-yönetim kazanmak demektir." De-

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

mokrasinin büyümesi, öz yönetimin önünde bir engel değildir.” (Lenin, c.24, s.150) “Sadece demokratik çizgilerde temsile değil, bütün devlet yönetiminin kitlelerin kendileri tarafından aşağıdan yukarı inşa edilmesine, kitlelerin hayatın bütün adımlarına etkin bir biçimde katılmalarına, yönetimde aktif olarak rol almalarına ihtiyacımız vardır”. (Lenin, c.24, s.181) Çünkü “tabanda yaratıcı hareketlilik yeni kamu yaşamının temel ögesidir”. “Sosyalizm tepeden buyrulmaz. Onun ruhu, mekanik bürokratik yaşantıları reddeder. Yaşanan, yaratıcı sosyalizm yığınların kendi ürünüdür.” (Lenin, c.26, s.288)

Buraya kadarki saptamalarımız ışığında konuyu şöyle bağlayabiliriz: Burjuva toplumundaki üretimle siyaset arasındaki ilişkinin kopukluğu ancak kapitalist yapının tamamen ortadan kaldırılmasıyla giderilir. Yani, devrimsiz gerçek demokrasi olamaz.

Devrimsiz gerçek demokrasi olmayacağı gibi, demokrasi savaşımı olmadan da devrim gündeme gelemez.

Kuşkusuzdur ki, proletaryanın demokrasi savaşımı verirken, bir dize “siper” ya da diğer deyişle “konum” savaşlarına girer. Bu “siper” ya da “konum” savaşları, demokratik savaşım alanı adına sınıfsal savaşım alanının boşaltılması olarak algılanmalıdır. Bu “siper” savaşlarının görevi, basit ve pasif bir savunma değil, tam tersine devrimsiz, gerçek demokrasi, demokrasisiz devrim olmayacağına bilincindeki saldırı alanlarıdır. Bu, demokrasi savaşımını devrim savaşına bağlayabilmenin zorunluluğudur. Esas olan en başa koyarak tüm demokratik istemleri ona bağıntılı olarak ileri sürmektir.

İşte bunun içindir ki Leninçiler faşist cuntanın gerici anayasa dayatmasına karşı, demokratik anayasa-demokratik devlet devlet sancağını yükseltiyorlar.

Yaşasın demokratik anayasa-demokratik devlet kavgamız...

Gerici anayasa dayatmasına karşı savaş

Oniki Eylül 1980 darbesi ile iktidara gelen faşist cunta her alanda bir dizi gerici yasa getirdi. Monolitik toplum ve devlet düzenini amaçlayan bu yasaları sistemleştirmek için gerici anayasa hazırlığına başladı. Faşist cuntanın anayasa komisyonu 15 kişiden oluşuyor. Finans-kapitalin beyin adamlarıdır. Anayasa komisyon başkanı Profesör Aldıkaçtı, İstanbul Hukuk Fakültesi dekanı ve “Anayasa hukukumuzun gelişmesi ve 1961 Anayasası” adlı kitabın yazarıdır. Profesör Hikmet Altuğ, çeşitli askeri hastahanelerde şef olarak çalıştı ve Siyasal Bilimler’de araştırma vakfı üyesidir. Tefik Fikret Alparslan, Hava Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanlığı, Birinci Taktik Hava Kuvvetleri Komutanlığı ve Eskişehir sıkıyönetim komu-

tanlığı yaptı. (Yankı, sayı: 557, s.5-6)

Öte yandan, liberaller “anayasalı bir sivil yönetim, anayasasız bir askeri yönetimden iyidir” diyerek “evet”çiliği hazırlıyorlar. Yeni anayasaya, 1961 Anayasası’ndan birşeyler sokuşturmak için uğraşıyorlar.

Menşevikler ise, “1961 Anayasası’nın yırtılmasına karşı koyun, ülkeye bağımsızlık, halka barış, özgürlük, genlik, toprak veren ulusal, demokratik bir anayasa için birleşin” diyorlar. (Atılım, 1 Ocak 1982)

Görüldüğü gibi, küçük burjuva reformist konumları çok güzel açığa çıkıyor. 1961 Anayasası’ndan bir adım “ileri” bir anayasa savunuyorlar. “1961 Anayasası’nın yırtılmasına karşı birleş” diyerek tekeldişi burjuvaziyi “ilerlet-

mek” istiyorlar.

İşçi sınıfının istediği aktif yığın demokrasisi ancak sosyalizme açılacak devrimle elde edilebilir. “Demokratik devlet-demokratik anayasa için devrim” belgisini bunun için atıyoruz. Faşist cuntanın getireceği gerici anayasanın faşizmi kurumlaştırmak ve monolitik bir devlet yapısı kurmak amacına yönelik olduğunu halkımıza açıklıyoruz.

Cunta anayasasına bilinçle “hayır” diyen gerçek demokrasi için savaşan halkın önünde hiçbir güç durmaz. Cunta anayasasına karşı savaş, faşist cuntayı ileri demokratik halk devrimi ile yıkmakla doğrudan bağlıdır.

Gerici anayasa dayatması-na karşı savaş!

Demokratik devlet-demokratik anayasa için devrim!

M. Şimşek, Paris

Demokrasi ve sosyalizm tartışması artıyor

Değerli yoldaşlar,

“Sosyalizm ve Demokrasi” yazısı burada olduğu gibi, sanıyorum her yerde devrimcileri araştırmaya, tartışmaya ve yeni yeni şeyler öğrenmeye yöneltti. Ben ilk anda yazıyı cesur ve övgüye layık olarak değerlendirmiştim. Fakat yetmedi, kendimi ister istemez bir araştırma içinde buldum. Konuyla ilgili elimde ne kadar yayın varsa inceledim ve şimdiye dek zihnimi çok meşgul etmeyen bazı konularla ilgili bir takım sonuçlara vardım.

Yeni Çağ’ın 1979 yılına ait 7., 8., 9., 10. sayılarında, buna benzer “devrim ve demokrasi” tartışması var. Bu tartışmada genel olarak bilinen kavramların tekrarlanması dışında çok birşey yoktur. Eğer söz

konusu tartışmaya yüre-komünistler de katılmasaydı herhalde çok daha resmi ve donuk geçerdi.

Yürükoğlu yoldaşın çizdiği demokrasi ve sosyalizm çerçevesine ilişkin olarak şöyle düşünüyorum: a) Bu yazı, dünya komünist hareketinde konuyla ilgili yürüyen tartışmayı sağlıklı temellere yönlendirecek niteliktedir. Bugün olmazsa yarın mutlaka olacaktır. (Çünkü yukarıda belirttiğim Yeni Çağ dergilerindeki tartışmada bu eksiklik vardı. Alabildiğine tıkanık bir tartışmaydı.) b) Şimdiye dek komünizm, komünist kişilik üzerinde eksik veya yanlış yargılar, düşünceler vardı. Bu yazı bu açıdan da yanlış ya da eksik anlayışı yıkıp doğru anlayışı getirmektedir. c) Burada bir kaygımı belirtmeden

geçemeyeceğim. Bilindiği gibi kitlelerin çıkarlarıyla iradeleri ayrı ayrı şeylerdir. Biri nesnel diğeri öznelidir.

Yani, “ben insanların çıkarlarını savunursam peşimden gelirler” diye bir garanti yoktur. Hele Türkiye toplumunda bu aradaki açıklık daha da fazladır. Bu noktada biçimin fazla vurgulandığı izlenimi uyandı bende.

Ama şuna da katılmamak mümkün değildir. Devrimler yığınların eseridir. Yığınlara rağmen sosyalizm kurulamaz.

Aslında aradaki boşluğu ben de dolduramıyorum. Bunun hayata ve komünistlerin aktif çabalarına bırakmak daha doğrudur.

Yaşasın demokrasi ve sosyalizm kavgamız!

Ali V. Münih

